

ДСП ЧАЕС:

Державне спеціалізоване підприємство "Чорнобильська АЕС"

Державне спеціалізоване підприємство "Чорнобильська АЕС" (ДСП ЧАЕС) зареєстровано 11 червня 2001 року. Його утворено згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2001 року № 399, прийнятою на виконання Указу Президента України від 25 вересня 2000 року № 1084 "Про заходи, пов'язані з Актом закриття Чорнобильської атомної електростанції" та з метою ефективного управління процесом зняття з експлуатації енергоблоків атомних електростанцій і перетворення об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему.

Державне спеціалізоване підприємство "Чорнобильська АЕС" виникло на базі відособленого підрозділу "Чорнобильська АЕС" Національної атомної енергогенеруючої компанії "Енергоатом" шляхом його виділення із складу зазначеної компанії і віднесення до сфери управління Міністерства палива та енергетики України.

Державному спеціалізованому підприємству "Чорнобильська АЕС" передано майно, майнові права і обов'язки Національної атомної енергогенеруючої компанії "Енергоатом" згідно з розділювальним балансом.

Міністерство палива та енергетики України призначило директора державного спеціалізованого підприємства "Чорнобильська АЕС", затвердило Статут ДСП "Чорнобильська АЕС", забезпечило передачу Національною компанією "Енергоатом" майна відповідно до розділювального балансу. Постановою Кабінету Міністрів України ДСП "Чорнобильська АЕС" призначена експлуатуючою організацією (оператором) ядерних установок щодо ЧАЕС.

Міністерство фінансів за поданням Міністерства палива та енергетики передбачає, починаючи з 2001 року, в проектах Державного бюджету України кошти на утримання ДСП "Чорнобильська АЕС" і проведення робіт, запланованих Комплексною програмою зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС.

Завдання і напрямки діяльності ДСП "Чорнобильська АЕС"

Державне спеціалізоване підприємство "Чорнобильська АЕС" засноване на державній власності і підпорядковане Міністерству палива та енергетики України.

Чорнобильська АЕС є державним спеціалізованим підприємством, створеним державним органом виконавчої влади з метою забезпечення всіх видів діяльності, які пов'язані із зняттям з експлуатації енергоблоків атомних електростанцій України і перетворенням об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему.

ДСП "Чорнобильська АЕС" є експлуатуючою організацією (оператором) ядерних установок цієї АЕС на етапі зняття їх з експлуатації і подолання наслідків запроектованої аварії, а також установок для поводження з радіоактивними відходами і сховищ для їх тимчасового зберігання згідно з діючим законодавством України.

Головними завданнями ДСП "Чорнобильська АЕС" є:

гарантування безпечної експлуатації ядерних установок, установок для поводження з радіоактивними відходами та іншого обладнання цієї АЕС;

безпечне зняття з експлуатації першого, другого і третього енергоблоків Чорнобильської АЕС та атомних електростанцій України;

перетворення об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему;

убезпечення поводження з радіоактивними відходами, накопиченими на промайданчику і в Зоні відчуження Чорнобильської АЕС, а також тими відходами, що утворюються під час виведення з експлуатації і перетворення об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему;

убезпечення поводження з відпрацьованим ядерним паливом Чорнобильської АЕС;

будівництво та експлуатація об'єктів інфраструктури, необхідних для виведення Чорнобильської АЕС з експлуатації і перетворення об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему;

підготовка і підвищення кваліфікації персоналу;

екологічний моніторинг довкілля в зоні розташування Чорнобильської АЕС;

розробка технологій, нагромадження і використання науково-технічного досвіду стосовно зняття ядерних установок з експлуатації, подолання наслідків запроектованої аварії, а також будівництва і використання сховищ для тимчасового і тривалого збереження радіоактивних відходів;

організація, координація і виконання науково-прикладних досліджень, впровадження науково-технічних та інших розробок, встановлення зв'язків з науковими установами, у тому числі з іноземними;

участь у координації робіт і реалізації міжнародних проектів, пов'язаних із зняттям з експлуатації Чорнобильської АЕС і перетворенням об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему.

Предметом діяльності Чорнобильської АЕС є:

проектно-дослідницькі роботи стосовно вибору майданчиків для розташування об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами та відпрацьованим ядерним паливом;

проекування обладнання і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами та відпрацьованим ядерним паливом;

використання джерел іонізуючого випромінювання;

видобуток, переробка і збереження радіоактивних матеріалів та відпрацьованого ядерного палива;

введення в експлуатацію і експлуатація об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами;

зняття з експлуатації ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами;

перевезення джерел іонізуючого випромінювання і радіоактивних відходів;

облік, контроль і забезпечення гарантій нерозповсюдження ядерних матеріалів у відповідності до норм та правил з ядерної і радіаційної безпеки і згідно з "Договором між Україною і МАГАТЕ про застосування гарантій до всього ядерного матеріалу, який використовується в усій мирній ядерній діяльності України";

фізичний захист ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання;

підготовка радіоактивних відходів для захоронення і передача їх на захоронення;

РІК РОБОТИ В НОВИХ УМОВАХ

запровадження і поширення результатів наукових досліджень і розробок;

надання технічних, консультативних та експертних послуг в питаннях, які належать до компетенції Чорнобильської АЕС.

Чорнобильська АЕС здійснює інші види діяльності, які не заборонені діючим законодавством України.

Заява ДСП "Чорнобильська АЕС" про політику в галузі безпеки і якості

Керуючись Постановою Кабінету Міністрів України від 25 квітня 2001 року № 399 "Про утворення державного спеціалізованого підприємства "Чорнобильська АЕС" і беручи відповідальність за здійснювані види діяльності у відповідності до цілей і завдань, передбачених у Статуті підприємства, керівництво заявляє наступне:

1. Вищим пріоритетом у діяльності ДСП "Чорнобильська АЕС", як експлуатуючої організації, є гарантування безпеки під час виконання основних завдань підприємства: зняття з експлуатації 1, 2, 3-го енергоблоку Чорнобильської АЕС і перетворення об'єкта "Укриття" в екологічно-безпечну систему.

2. Вирішення основних завдань виробничої діяльності експлуатуючої організації гарантує забезпечення максимальної економічної ефективності використання наявних у розпорядженні ресурсів.

Протягом усіх здійснюваних етапів життєвого циклу ядерних установок і об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами, а також під час використання іонізуючого випромінювання, керівництво зобов'язується дотримуватися таких способів досягнення цілей в галузі якості:

- експлуатуюча організація забезпечує централізоване управління всіма роботами і розподіл функцій, відповідальності, повноважень між підрозділами і керівниками;

- увесь персонал підприємства і підрядних організацій керується у своїх діях і стосунках принципами культури безпеки;

- проєктувальники, виготовлювачі, постачальники обладнання, будівельники та інші організації, які виконують роботи на підприємстві, зобов'язані виконувати вимоги нормативно-правових актів і нормативних документів, що діють в Україні;

- на підприємстві застосовується така організація робіт, за якої першочергова увага приділяється попередженню проблем якості шляхом постійного аналізу і поліпшення якості процесів і/чи продукції з урахуванням реалізації корегувальних заходів;

- оцінка якості виконаних робіт, прогнозування і попередження ймовірних проблем мають бути основною засадою прийняття будь-яких рішень, пов'язаних з безпекою.

Керівництво зобов'язується застосовувати і вдосконалювати систему якості з метою досягнення впевненості в тому, що здійснювані види діяльності відповідають нормам, правилам та стандартам з безпеки. Програма гарантування якості ґрунтується на вимогах міжнародних та національних стандартів до систем якості. З метою досягнення і постійного поліпшення якості, включно з підвищенням безпеки, під час розробки та впровадження програми гарантування якості керівництво зобов'язується:

- суворо дотримуватися вимог законодавства України, правил, норм та стандартів з безпеки

ки в атомній енергетиці;

- враховувати рекомендації Міжнародного агентства з атомної енергії, викладені у Зводах положень і керівництвах з безпеки атомних станцій;

- докладати всіх зусиль до виконання наказів і вказівок Міністерства палива та енергетики, державних органів регулювання ядерної та радіаційної безпеки.

Керівництво підприємства усвідомлює вимоги суспільства і бере зобов'язання стосовно гарантування ядерної та радіаційної безпеки, захисту довкілля під час здійснення на майданчику ЧАЕС видів діяльності, де можливий ризик небезпечного впливу на персонал, населення, природне довкілля. Дотримання умов виданих ліцензій і дозволів у сфері використання ядерної енергії — обов'язкова вимога до керівників будь-якого рівня, персоналу підприємства і підрядних організацій.

Безпечний перехід енергоблоку на етапи зняття з експлуатації і перетворення об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему буде здійснюватися на основі світового і національного досвіду, методом послідовних перетворень споруд, технологічних систем, процесів та зміни структури управління виробництвом. Ефективно діюча система якості має надавати впевненості керівництву експлуатуючої організації, органам, які здійснюють нагляд і інспектування, суспільству в тому, що всі заходи і роботи, виконувані на майданчику Чорнобильської АЕС, проводяться у відповідності до встановлених вимог і в контрольованих умовах, з документальним закріпленням прийнятих рішень і виконання запланованих робіт.

Чорнобильська АЕС — перша в Україні атомна станція

Чорнобильську АЕС було спроектовано в 1960-ті роки, а спорудження розпочато в 1970 році.

Чорнобильська АЕС розташована в українському Поліссі на правому березі річки Прип'ять. Цю місцевість здавна населяють східні слов'яни. Відстань до міста Чорнобиля — 12 кілометрів, до першого міста енергетиків Прип'яті — 3 кілометри, до нового міста Славутича, збудованого в кінці 1980-х поблизу Дніпра, — 50 кілометрів, до Києва — 150 кілометрів. Поруч із станцією, на лівому березі Прип'яті, пролягли землі Білорусі.

Передбачалося будівництво шести енергоблоку з уран-графітовими реакторами великої потужності (РБМК), кожен блок електричною потужністю 1000 мегават. Перші два енергоблоки Чорнобильської АЕС відносяться до блоків першого покоління (вони трохи удосконалені порівняно з першими двома блоками Ленінградської АЕС — головними в серії РБМК). Третій і четвертий блоки Чорнобильської АЕС відносять до енергоблоку другого покоління з більш розвиненими системами безпеки. Енергоблок № 1 став до ладу в 1977 році, блок № 2 — у 1978 році, блок № 3 — у 1981 році, блок № 4 — у 1983 році. Завершувалось будівництво енергоблоку третього покоління — № 5 і № 6.

Аварія на четвертому блоці 26 квітня 1986 року внесла суттєві корективи в життя колективу Чорнобильської АЕС, спричинила новий погляд на світову атомну енергетику, послужила своєрідним каталізатором вироблення принципів культури безпеки на ядерних об'єктах. За міжнародною шкалою оцінок подій на АЕС її було кваліфіко-

вано як аварію найвищого, сьомого, рівня.

Протягом 1986 року та наступних років на Чорнобильській АЕС і в 30-кілометровій зоні відчуження проводилися дезактиваційні роботи, що дозволило локалізувати наслідки біди. Водночас персоналом станції і фахівцями галузі велися роботи, спрямовані на піднесення безпеки експлуатації зупинених блоків. Над зруйнованим блоком № 4 в листопаді 1986 року завершено будівництво унікальної інженерної споруди — об'єкта "Укриття" ("Саркофага"). В результаті у жовтні — листопаді 1986 року було відновлено експлуатацію енергоблоку № 1 і № 2, а в грудні 1987-го — енергоблоку № 3.

Проектний ресурс експлуатації чорнобильських енергоблоку — 30 років, за умови, що було б здійснено заміну всіх технологічних каналів і обладнання, яке виробило свій ресурс.

У відповідності до "Меморандуму про взаєморозуміння між урядом України і урядами країн "великої сімки" та Комісією Європейського Співтовариства щодо закриття Чорнобильської АЕС" від 20 грудня 1995 року Українська держава прийняла рішення про дострокове припинення експлуатації ЧАЕС — 15 грудня 2000 року.

Показники роботи Чорнобильської АЕС у цифрах: до квітня 1986-го вироблено 150,2 мільярда кіловат-годин електроенергії, після квітня 1986 року — 158,6 мільярда кіловат-годин. Пересічно за рік (1986 — 2000) із розрахунку на один блок ЧАЕС виробляла товарної продукції на 240 мільйонів гривень.

Напередодні закриття в 2000 році колектив Чорнобильської АЕС гарантував безпечне й ефективне виробництво електроенергії третім енергоблоком. При цьому коефіцієнт використання встановленої потужності складав 80,1 процента, радіаційні дозові навантаження за рік — 0,343 сантисіверта на людину, що вдвічі менше, ніж у попередні роки. В 2000-му вироблено 6,72 мільярда кіловат-годин електроенергії — найвищий показник за останні п'ять років генерування.

Підготовка до зняття з експлуатації Чорнобильської станції і створення ДСП "Чорнобильська АЕС"

23 червня 1994 року. Спільна американсько-українська оцінка можливостей заміни Чорнобильської АЕС іншими джерелами енергії. Зокрема, було оцінено:

- витрати на зняття з експлуатації — \$ 464 мільйони протягом 15 років;

- витрати на утримання зупинених блоків — \$ 322 мільйони протягом 10 років;

- соціально-економічні витрати, пов'язані з закриттям станції, — \$ 610 мільйонів протягом 6 років після зупинки.

29 квітня 1994 року — 29 травня 1996 року. За контрактом програми TACIS британська фірма AEA Technology розробила проєкт "План виведення з експлуатації Чорнобильської АЕС" (15 документів, обсяг 2000 сторінок). За її оцінкою для виведення з експлуатації потрібно 541 мільйон єку протягом 15 років (без витрат на утримання зупинених блоків), а для гарантування соціального захисту, пов'язаного з виведенням станції з експлуатації, — 505 мільйонів ЄКЮ протягом 6 років. Як сказано в проєкті, "місцеві ресурси плануються виходячи з максимального ступеня використання досвіду персоналу, який обслуговує ЧАЕС. Такий підхід обцяє

забезпечити роботою значну частину персоналу ЧАЕС".

20 грудня 1995 року. Підписано "Меморандум про взаєморозуміння між урядом України і урядами країн "великої сімки" та Комісією Європейського Співтовариства щодо закриття Чорнобильської АЕС".

18 березня 1997 року. Законом України ратифіковано угоди про гранти між Європейським банком реконструкції і розвитку, Урядом України та Чорнобильською АЕС на спорудження "під ключ" сховища відпрацьованого ядерного палива № 2 і заводу для переробки рідких радіоактивних відходів.

22 грудня 1997 року. Прийнято Постанову Кабінету Міністрів України "Про дострокове зняття з експлуатації енергоблоку № 1 Чорнобильської АЕС".

4 лютого 1998 року. Прийнято Закон України "Про ратифікацію рамкової угоди між Україною та ЄБРР щодо діяльності Чорнобильського фонду "Укриття".

11 грудня 1998 року. Прийнято Закон України "Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблоку цієї АЕС на екологічно безпечну систему".

15 березня 1999 року. Прийнято Постанову Кабінету Міністрів України "Про дострокове зняття з експлуатації енергоблоку № 2 Чорнобильської АЕС".

28 — 29 березня 2000 року. У Славутичі проведено асамблею donorів міжнародного Чорнобильського фонду "Укриття" і Рахунку ядерної безпеки Європейського банку реконструкції і розвитку.

29 березня 2000 року. Прийнято Постанову Кабінету Міністрів України "Про дострокове припинення експлуатації енергоблоку № 3 та остаточне закриття Чорнобильської АЕС".

3 квітня 2000 року. Видано Указ Президента України про створення Міжвідомчої (урядової) комісії з комплексного вирішення проблем Чорнобильської АЕС.

25 квітня 2000 року. Робочий візит Прем'єр-міністра України на Чорнобильську АЕС.

1 червня 2000 року. Засідання Міжвідомчої комісії з комплексного вирішення проблем Чорнобильської АЕС.

5 червня 2000 року. Президент України Леонід Кучма під час зустрічі в Києві з Президентом США Біллом Клінтоном назвав дату остаточної зупинки енергоблоку № 3 — 15 грудня 2000 року.

16 червня 2000 року. Чорнобильську АЕС відвідали Прем'єр-міністр України і делегація Європейського банку реконструкції і розвитку.

28 — 30 серпня 2000 року. Візит в Україну і на Чорнобильську АЕС генерального директора МАГАТЕ Мохаммеда Ель-Бардея

25 вересня 2000 року. Видано Указ Президента України "Про заходи, пов'язані з Актом закриття Чорнобильської атомної електростанції".

5 жовтня 2000 року. Верховна Рада України постановила провести парламентські слухання щодо закриття Чорнобильської АЕС.

19 жовтня 2000 року. Президент України затвердив "Заходи до закриття Чорнобильської атомної електростанції".

29 листопада 2000 року. Прийнято Постанову Кабінету Міністрів України "Про остаточне зупинення Чорнобильської АЕС", "Про заходи щодо соціального захисту працівників Чорнобильської АЕС та жителів м. Славутича у зв'язку із закриттям станції".

4 грудня 2000 року. Візит на

Чорнобильську АЕС народних депутатів України та зарубіжних парламентаріїв.

5 грудня 2000 року. Верховна Рада України провела парламентські слухання у зв'язку із закриттям Чорнобильської АЕС.

11 грудня 2000 року. Робоча поїздка на Чорнобильську АЕС першого віце-прем'єр-міністра України.

14 грудня 2000 року. Робоча поїздка на Чорнобильську АЕС Президента України Леоніда Кучми. Разом з ним прибули Прем'єр-міністр України Віктор Ющенко, Голова уряду Росії Михайло Касьянов, Голова уряду Білорусі Володимир Єрмашов, послы багатьох країн світу, інші офіційні особи. Президент країни під час зустрічі з персоналом станції запевнив, що жоден працівник не залишиться без соціального захисту.

14 грудня 2000 року. Верховна Рада України прийняла постанову з рекомендаціями учасників парламентських слухань стосовно закриття Чорнобильської АЕС.

15 грудня 2000 року. О 13 годині 17 хвилин за наказом Президента України під час трансляції телемосту Чорнобильська АЕС — Національний палац "Україна" поворотом ключа аварійного захисту (А3-5) назавжди зупинено реактор енергоблоку № 3 Чорнобильської АЕС. Станція припинила генерацію електроенергії. Пряма трансляція процедури зупинки третього блоку велась багатьма міжнародними каналами.

25 та 27 грудня 2000 року. Президент України дав доручення за результатами робочої поїздки на Чорнобильську АЕС.

20 лютого 2001 року. Робо-

ча поїздка на Чорнобильську АЕС і до міста Славутича Президента України Леоніда Кучми з метою проаналізувати хід виконання заходів у зв'язку з закриттям Чорнобильської АЕС.

22 лютого 2001 року. Верховна Рада України ухвалила Постанову "Про інформацію Кабінету Міністрів України про хід реалізації заходів, пов'язаних із виконанням рекомендацій учасників парламентських слухань стосовно закриття Чорнобильської АЕС".

12 березня 2001 року. Відбулося засідання Міжвідомчої комісії з комплексного вирішення проблем Чорнобильської АЕС.

19 березня 2001 року. Дано розпорядження Президента України про створення Міжвідомчої робочої групи для координації роботи з вирішення проблем, які лишилися невирішеними після закриття Чорнобильської АЕС.

25 квітня 2001 року. Прийнято Постанову Кабінету Міністрів України "Про створення державного спеціалізованого підприємства "Чорнобильська АЕС".

26 квітня 2001 року. Робоча поїздка на Чорнобильську АЕС та до міста Славутича Президента України Леоніда Кучми, під час якої глава держави зустрівся з персоналом станції, жителями міста енергетиків, узяв участь у мітингу-реквіємі пам'яті героїв-чорнобильців. У ході візиту було дано оцінку стану виконання заходів, пов'язаних із закриттям Чорнобильської АЕС.

26 квітня 2001 року. Верховна Рада України прийняла зміни в законах щодо надання додаткових гарантій із соціального захисту працівників Чорнобильської АЕС у зв'язку із достроковим зняттям з експлуатації станції.

8 травня 2001 року. За ініціативою Чорнобильської АЕС у Римі відбулося засідання Робочої групи з ядерної безпеки країн "великої сімки", на якому проаналізовано хід виконання Меморандуму про взаєморозуміння і об-

говорено можливість участі міжнародного співтовариства у соціальному захисті персоналу ЧАЕС і жителів міста Славутича у зв'язку із достроковим закриттям станції.

11 червня 2001 року. Заєреєстровано державне спеціалізоване підприємство "Чорнобильська АЕС".

21 серпня 2001 року. Кабінет Міністрів України прийняв Постанову "Про забезпечення додаткових державних гарантій працівникам, які вивільняються з роботи у зв'язку з достроковим зняттям з експлуатації Чорнобильської АЕС". Зокрема, цією постановою передбачено порядок надання одноразової допомоги у разі припинення трудового договору, одноразової допомоги у разі переселення в іншу місцевість та відшкодування витрат, пов'язаних з достроковим виходом на пенсію, працівникам, які вивільняються з роботи у зв'язку з достроковим зняттям з експлуатації Чорнобильської АЕС.

13 вересня 2001 року. Прийнято Постанову Кабінету Міністрів України "Про встановлення щомісячної доплати до пенсії непрацюючим пенсіонерам, вивільненим у зв'язку із закриттям Чорнобильської АЕС".

26 жовтня 2001 року. Кабінет Міністрів України прийняв Постанову "Про Програму створення додаткових робочих місць для працівників Чорнобильської АЕС, які вивільняються після закриття станції, та жителів м. Славутича".

17 листопада 2001 року. Прийнято Постанову Кабінету Міністрів України "Про призначення експлуатуючої організації (оператора) ядерної установки щодо Чорнобильської атомної електростанції та внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України від 8 червня 1998 р. №830".

КОМПЛЕКСНА ПРОГРАМА ЗНЯТТЯ З ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ АЕС

У листопаді 2000 року уряд України затвердив Комплексну програму зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС. Її розроблено на підставі Постанови Кабінету Міністрів України від 29 березня 2000 року "Про дострокове припинення експлуатації енергоблоку № 3 і остаточне закриття Чорнобильської АЕС".

Метою програми є забезпечення комплексного вирішення проблем, пов'язаних із зняттям ЧАЕС з експлуатації. Вітлення її в життя — новий етап підвищення безпеки Чорнобильської АЕС.

Комплексна програма передбачає виконання програм припинення експлуатації енергоблоку №№ 1, 2, 3 (до 2008 року), програм зняття з експлуатації енергоблоку №№ 1, 2, 3 (до 2013 року), гарантування безпеки поточної експлуатації енергоблоку №№ 1, 2, 3 та об'єкта "Укриття", виконання плану заходів з перетворення об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему — SIP (до 2007 року), виконання Програми соціального захисту працівників Чорнобильської АЕС та жителів міста Славутича у зв'язку з достроковим закриттям станції.

(Закінчення на стор. 4)

ДСП ЧАЕС: РІК РОБОТИ В НОВИХ УМОВАХ

(Початок на стор. 2)

Для здійснення робіт із зняття з експлуатації і перетворення об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему ДСП "Чорнобильська АЕС" на період 2001 — 2008 років необхідно фінансування в таких розмірах:

- виконання робіт, пов'язаних з безпечним припиненням експлуатації енергоблоків №№ 1, 2, 3, — \$369,859 млн.;

- підтримка в безпечному стані об'єкта "Укриття" — \$59,5 млн.;

- перетворення об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему (український внесок) — \$40 млн.;

- поводження з відпрацьованим ядерним паливом — \$25,959 млн.;

- поводження з радіоактивними відходами — \$52,519 млн.

Відповідно до вимог безпеки процес зняття енергоблока з експлуатації складається з таких етапів:

- * припинення експлуатації (0-й етап);

- * остаточне закриття (1-й етап);

- * консервація (2-й етап);

- * витримка (3-й етап);

- * демонтаж (4-й етап).

У комплексній програмі розглядаються технічні заходи щодо перших трьох етапів,

до початку витримки. Тривалість етапу припинення експлуатації становитиме 5 — 7 років для кожного блока. Тривалість етапів остаточного закриття і консервації становитиме 8 — 10 років.

ПОМ'ЯКШЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ НАСЛІДКІВ ЗАКРИТТЯ ЧОРНОБІЛЬСЬКОЇ АЕС

Особливе місце в діяльності адміністрації ДСП "Чорнобильська АЕС" посідає робота щодо пом'якшення соціальних наслідків закриття ЧАЕС.

У відповідності до Програми соціального захисту працівників ЧАЕС та жителів міста Славутича, затвердженої Кабінетом Міністрів України, ДСП "Чорнобильська АЕС" займалась і займається вирішенням проблем створення компенсуючих робочих місць, ефективного управління людськими ресурсами, забезпечення соціальних виплат персоналу, вивільнюваному у зв'язку з закриттям станції, збереження і розвитку соціальної інфраструктури міста.

ДСП "Чорнобильська АЕС" надає підтримку розвитку малого і середнього бізнесу в Славутичі та в спеціальній економічній зоні "Славутич", забезпечила передачу у комунальну власність

міського житла та об'єктів життєзабезпечення Славутича, які раніше були на балансі ЧАЕС. За активної участі керівництва і профспілкового комітету ДСП "Чорнобильська АЕС" розроблено і прийнято урядові постанови щодо забезпечення додаткових державних гарантій працівникам, які вивільняються у зв'язку із достроковим закриттям ЧАЕС, та щодо встановлення щомісячних доплат до пенсій непрацюючим пенсіонерам, вивільненим у зв'язку із закриттям станції. Великий внесок ДСП "Чорнобильська АЕС" у переселення жителів вахтового селища Лісного.

Головна увага адміністрації і колективу ДСП "Чорнобильська АЕС" приділяється створенню компенсуючих і додаткових робочих місць для персоналу, що вивільняється у зв'язку з припиненням виробництва електроенергії. Відповідно до указу Президента України на базі Чорнобильської АЕС створено державне спеціалізоване підприємство для зняття з експлуатації енергоблоків атомних станцій і перетворення об'єкта "Укриття" в екологічно безпечну систему. Нова сфера діяльності розкриває перспективу для основного технічного і технологічного персоналу. На нинішньому етапі колективом вирішується головне завдання — гарантується ядерна та радіаційна безпека зупинених блоків і об'єкта "Укриття". Проводиться

обслуговування устаткування, здійснюються контроль, перевірка систем безпеки. Після остаточної зупинки енергоблока № 3 на ЧАЕС не було порушень умов і меж безпечної експлуатації. Контрольовані параметри об'єкта "Укриття" і радіаційна обстановка на промисловому майданчику Чорнобильської АЕС — у межах норми.

Підприємством реалізується програма підготовки і перекваліфікації персоналу ДСП "Чорнобильська АЕС", створення високопрофесійного колективу фахівців із зняття з експлуатації і ліквідації наслідків важких аварій, який зможе успішно конкурувати на світовому ринку послуг.

Чимало компенсуючих робочих місць створено і створюється на промайданчику. Ведеться будівництво комплексу унікальних об'єктів, необхідних для зняття ЧАЕС з експлуатації. За спільним українсько-американським проектом завершено спорудження виробничо-опалювальної котельні, де створено 106 нових робочих місць. Ще 300 робочих місць утворюється після введення в експлуатацію сховища відпрацьованого ядерного палива № 2, заводу з переробки рідких радіоактивних відходів, промислового комплексу для поводження з твердими радіоактивними відходами

Проводиться активна підго-

товка до практичної реалізації заходів щодо стабілізації ненадійних будівельних конструкцій об'єкта "Укриття", створення нових систем моніторингу всередині об'єкта, будівництва нової захисної оболонки (конфайнмента). На "Укритті" за час реалізації Плану здійснення заходів (SIP) буде освоєно понад \$700 млн. Це — значний фронт робіт для персоналу ДСП "Чорнобильська АЕС" і підрядних організацій.

Нагромаджується дуже важливий досвід міжнародного співробітництва в ході реалізації спільних проектів. На ЧАЕС підготовлено більше 100 власних фахівців з керування складними технічними проектами, виконуваними на міжнародні кошти. Це приклад перекваліфікації і свого роду соціального захисту.

ДСП "Чорнобильська АЕС" розширює міжнародні науково-технічні зв'язки. Підприємство спільно з Міністерством енергетики США стало засновником у Славутичі Лабораторії міжнародних досліджень та технологій. Пізніше за спільним проектом ЧАЕС — США було відкрито Міжнародну радіоекологічну лабораторію. Потенційні можливості обох лабораторій — 200 робочих місць для науковців та фахівців.

Соціальна політика адміністрації ДСП "Чорнобильська АЕС" включає такий напрямок діяль-

ності, як опанування ринку послуг на інших об'єктах ядерної галузі. У зв'язку з цим у складі Національної атомної енергогенеруючої компанії "Енергоатом" на основі ремонтної служби ЧАЕС створено підприємство "Атомремонтсервіс", де відкрито близько тисячі робочих місць. Чорнобильська АЕС передала цьому підприємству будівлі, споруди, устаткування, матеріали й інструмент загальною вартістю майже 40 млн. гривень. Укомплектовано "Атомремонтсервіс" переважно колишніми працівниками ЧАЕС.

Також в основному персоналом ЧАЕС укомплектовано навчально-аварійний центр НАЕК "Енергоатом", створений на базі центру протиаварійних дій Чорнобильської АЕС.

Проблему працевлаштування непромислового персоналу ЧАЕС було вирішено в основному за рахунок створення в місті комунальних підприємств, покликаних забезпечити життєдіяльність Славутича, в які переведено 3037 чоловік. Робота з пом'якшення соціальних наслідків закриття Чорнобильської АЕС триває.

До друку підготував
Віктор КАПУСТА